

fremsette. I sin Betænkning anbefaler Udvalget enstemmigt, at der oprettes en Fond til Fremme af en saadan videnskabelig Virksomhed, som staar i Forbindelse med den mellemfolkelige Forskning. Udvalget anfører en hel Række videnskabelige Formaal, som særlig vilde komme i Betragtning, saaledes Understøttelse af Forskning, der drives ved internationalt Samarbejde, og Offentliggørelse af de derved vundne Resultater, Hjælp til Afholdelse af internationale videnskabelige Møder her i Landet, Indkaldelse af fremmede Videnskabsmænd til at give Undervisning, Uddeling af Stipendier til Udlændinge, der ønsker at studere i Danmark, og til Danske, der vil studere i Udlandet, endvidere Offentliggørelsen af danske videnskabelige Arbejder paa et Verdenssprog, Oplysningsarbejde overfor Udlandet med Hensyn til dansk videnskabelig Forskning og endelig Understøttelse til Selskaber og Foreninger, der virker for samme Formaal som Fonden.

I Henhold til denne enstemmige Indstilling, som Ministeriet billiger, fremsætter jeg dette Lovforslag. Det gaar ud paa, at der til en saadan Fond henlægges en 5 pCts rentebærende Statsobligation til Beløb 5 Mill. Kr., som optages blandt Statsaktiviteterne. Den Komité, der nedsættes til at administrere Fonden, skal raade over den aarlige Rente af Fondens Kapital. Hvad Komiteen ikke benytter i det enkelte Aar, henlægges til en Reservefond for Fondens Drift. Komiteen, der nedsættes til Administration af Fonden, sammensættes paa følgende Maade: Undervisningsministeren vælger 2 Medlemmer, hvoraf det ene er Komiteens Formand; det andet tænkes nærmest at være Repræsentant for Ministeriet, saa der kan være den fornødne Forbindelse mellem Fonden og Administrationen af den og Ministeriet. Rigsdagen vælger 4 Medlemmer, Videnskabernes Selskab vælger 2 Medlemmer, saaledes at det ene vælges af den historisk-filosofiske, det andet af den matematisk-naturvidenskabelige Klasse. Universitetet vælger 2 Medlemmer blandt Videnskabsmænd, hvis Fag falder udenfor Videnskabernes Selskabs Omraade. Sagen er den, at udenfor Videnskabernes Selskabs Omraade ligger der ret betydelige videnskabelige Fag. Jeg kan nævne saadanne Fag som klinisk Medicin, Jura og Nationaløkonomi. Derfor ønsker man, da Videnskabernes Selskab selv skal vælge 2 Medlemmer, at Universitetet kun skulde vælge 2 Medlemmer indenfor de Fag af Videnskaben, som ligger udenfor Videnskabernes Selskabs Omraade. Carlsbergfondens Direk-

tion vælger blandt sine Medlemmer 1 Medlem. Der forlanges, at dette Medlem skal vælges blandt Direktionens egne Medlemmer, medens man med Hensyn til de øvrige Institutioner ikke har sat en saadan Bestemmelse; de vil altsaa kunne vælge udenfor deres egne Medlemmers Kreds. I alt kommer denne Komité saaledes til at bestaa af 11 Medlemmer.

Saaledes er Sagen tænkt fremmet i Danmark. I Norge er man gaaet en noget anden Vej; der tilstræber man Oprettelsen af Akademier indenfor forskellige videnskabelige Omraader. Der paatænkes, saa vidt jeg foreløbig ved, at oprette et Akademi i Kristiania og et i Bergen. I Sverige er man knap saa vidt fremme. Man har der dannet en Forening, som arbejder for Fremme af Sagen. Men det, at de 3 Lande altsaa er gaaet forskellige Veje, maa jeg anse for at være ret gunstigt; thi hvis de tre Lande vilde oprette ganske ensartede Institutioner i saa Henseende, vilde det let medføre en uheldig Konkurrence eller ogsaa en Monopolisering af visse Videnskabsgrene, hvad der vilde ligge lidt udenfor den Frihed, som Videnskaben ellers maa kræve.

Jeg vil meget anbefale dette Lovforslag til det høje Tings Velvillie. Det vil sikkert være af den største Betydning ogsaa for vort lille Land, at de Baand, som Krigen i denne Henseende har brudt, knyttes igen. Det vil være til Gunst for vort Land, og det vil være en Ære for vort Land, om vi kunde tage Del i at knytte disse Baand igen.

Dernæst skal jeg have den Ære for det høje Ting at fremsætte *Forslag til Lov om Opførelse af nye Bygninger for Viborg Katedralskole samt Statsskolen i Randers m. m.* Der var paa Tillægsbevillingsloven for Finansaaret 1917—18 allerede optaget et Par Bevillinger til disse to Skoler. Den ene Bevilling var et Beløb paa 60 000 Kr. til at paabegynde Iværksættelsen af Opførelsen af nye Bygninger for Viborg Katedralskole. Disse Bygninger er nemlig af en ganske uforvarselig, ja, jeg kunde fristes til at sige egentlig usømmelig Art for en saadan Statsskole. Jeg antager, at det ærede Finansudvalg, med hvem jeg i Sommer var ovre at se Skolen, vil indrømme, at denne Betegnelse er rigtig. Den Gang man vedtog den lille Bevilling paa Tillægsbevillingsloven for 1917—18, var der endnu en Del Tvivl om, hvordan man skulde bære sig ad i Viborg, om man skulde vælge at udvide den nuværende Skole ved en Tilbyg-